

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 10 päivänä tammikuuta 2020

2/2020

Maa ja metsätalousministeriön asetus lihantarkastuksesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään elintarvikelain (23/2006) 18 §:n 3 momentin ja 43 §:n 4 momentin, sellaisina kuin niistä on 43 §:n 4 momentti laissa 1397/2019, nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään kotieläiminä pidettävien sorkka- ja kavioeläinten, siipikarjan, poron ja muun tarhatun riistan, sekä luonnonvaraisen riistan lihantarkastuksesta ja muusta virallisesta valvonnasta alkuperätiloilla ja elintarvikelain 6 §:n 22 ja 23 kohtien mukaisissa teurastamoissa sekä riistan käsittelylaitoksissa.

Asetuksella täydennetään lihantuotantoa koskevan virallisen valvonnan suorittamista sekä elävien simpukoiden tuotanto- ja uudelleensijoitusalueita koskevista erityissäännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 nojalla annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624, jäljempänä *komission delegoitu asetus* (EU) 2019/624, ja ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti ja komission asetuksen (EY) N:o 2074/2005 muuttamisesta virallisen valvonnan osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627, jäljempänä *komission täytäntöönpanoasetus* (EU) 2019/627, sekä virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1375 vaatimuksia.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan elintarvikelain ja seuraavien asetusten määritelmiä:

- 1) eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004;
- 2) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamen-

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 (32017R0625); EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1–142
Komission delegoitu asetus (EU) 2019/624 (32019R0624); EUVL L 131, 17.5.2019, s. 1–17
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/627 (32019R0627); EUVL L 131, 17.5.2019, s. 51–100
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/628 (32019R0628); EUVL L 131, 17.5.2019, s. 101–194
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/1375 (32015R1375); EUVL L 212, 11.8.2015, s. 7–34

tin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2017/625, jäljempänä *valvonta-asetus* (EU) 2017/625;

3) komission delegoitu asetukset (EU) 2019/624;

4) komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/627;

5) laitosten elintarvikehygieniasta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetukset (795/2014).

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan *lihantarkastuksella* valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 17 artiklan c ja d kohdassa tarkoitettua *ante mortem* ja *post mortem* -tarkastusta.

3 §

Teurastamon henkilökunta

Ruokavirasto voi sallia, että siipikarjan ja tarhattujen jäniseläinten teurastamon henkilökunta avustaa virkaeläinlääkäreitä lihantarkastuksessa valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Lihantarkastuksessa voivat avustaa vain henkilöt, jotka suorittavat hyväksytysti virkaeläinlääkärin järjestämät suoritusarvioinnit.

Aluehallintovirasto voi sallia, että poroteurastamon henkilökunta avustaa virkaeläinlääkäreitä lihantarkastuksessa valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 18 artiklan 3 kohdan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 12 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.

4 §

Pienteurastamoiden enimmäisteurastusmäärät

Komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 13 artiklan 2 kohdan nojalla Ruokavirasto voi hakemuksesta nostaa yksittäisten pienteurastamoiden vuosittaisia enimmäisteurastusmääriä enintään 3 000 eläinyksikköön sorkka- ja kavioläimiä tai 200 000 siipikarjaan kuuluvaan lintuun.

5 §

Raadonavaus

Virkaeläinlääkärin on tehtävä raadonavaus kaikille teurastamoon kuljetuksen aikana tai teurastamossa itsestään kuolleille eläimille. Lisäksi virkaeläinlääkärin on tehtävä raadonavaus eläinten hyvinvointiin liittyvistä syistä lopetetuille eläimille, jos niissä epäillään eläimestä ihmiseen tai toiseen eläimeen tarttuvaa tautia. Siipikarjasta ja tarhattuista jäniseläimistä voidaan vaihtoehtoisesti tutkia edustava otos.

6 §

Elintarvikeketjutiedot

Elintarvikeketjutiedot voidaan virkaeläinlääkärin luvalla säilyttää pienteurastamon sijasta sen yhteydessä olevalla alkuperätilalla. Järjestely on mahdollinen vain kyseisellä alkuperätilalla kasvatettujen eläinten osalta.

2/2020

7 §

Ante mortem -tarkastus teurastamossa

Virkaeläinlääkärin on ilmoitettava puutteellisesti merkityistä tai rekisteröidyistä eläimistä viipymättä aluehallintovirastolle.

8 §

Tarhatun riistan ante mortem -tarkastusta koskevat poikkeukset

Tarhatun riistan *ante mortem* -tarkastus voidaan tehdä enintään 28 vuorokautta ennen teurastusta komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 6 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Ante mortem -tarkastus voidaan jättää tekemättä 1.5.–30.9. välisenä aikana komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 12 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti sellaisille yksittäisille poroille, jotka asettuvat poronhoitolain (848/1990) 2 §:n mukaisella poronhoitoalueella viljelyksille tai pihaille ja joita ei saada kiinni eikä palaamaan niiden luontaisille laidunalueille ja jotka lopetetaan ampumalla.

9 §

Post mortem -tarkastukseen liittyvät toimenpiteet

Ruho ja elimet on hylättävä kokonaan silloin, kun

a) todetaan jokin sellainen seikka, jonka perusteella eläin olisi pitänyt hylätä *ante mortem* -tarkastuksen perusteella;

b) todetaan, että eläin on teurastettu eläimelle annetun lääkkeen varoajan aikana. Eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 12 §:n 2 momentin mukaan hätäteurastetun eläimen ruhoa ja muita elintarvikkeeksi kelpaavia eläimen osia ei kuitenkaan hylätä muun kuin estrogeenisesti, androgeenisesti tai gestageenisesti vaikuttavaa ainetta tai beeta-agonisteja sisältävän lääkkeen varoaikana, edellyttäen, että lain 12 §:n 3 momentin ehdot täyttyvät.

Edellä 1 momentin b-kohdasta poiketen eläimen ruhoa ja muita elintarvikkeeksi kelpaavia eläimen osia ei kuitenkaan hylätä lääkkeen varoajan aikana silloin, kun eläintä on lääkitty farmakologisesti vaikuttavista aineista ja niiden eläinperäisissä elintarvikkeissa esiintyvien jäämien enimmäismääriä koskevasta luokituksesta annetun komission asetuksen (EU) N:o 37/2010 liitteen taulukossa 1 luetelluilla lääkeaineilla, joiden jäämille ei edellytetä MRL-arvoa ihmisen terveyden suojelemiseksi.

Elimet on hylättävä seuraavissa tapauksissa:

a) hevoseläinten maksa ja munuaiset;

b) yli neljävuotiaiden nautojen munuaiset;

c) yli vuoden ikäisten luonnonvaraisten hirvieläinten maksa ja munuaiset ja luonnonvaraisten jäniseläinten munuaiset.

Liha, jonka käsittelylle on asetettu 13 §:n mukaisia erityisiä käsittelyvaatimuksia, on hylättävä, jos sitä ei käsitellä kyseisten vaatimusten mukaisesti.

10 §

Laboratoriotutkimukset ja muut lihantarkastustutkimukset

Post mortem -tarkastuksen lisäksi lihan arvostelussa voidaan käyttää apuna bakteriologista tutkimusta ja mikrobiolääketutkimusta sekä muita tarpeellisia laboratoriotutkimuksia. Lihan arvostelussa voidaan lisäksi käyttää apuna lihan keittokoetta ja lihan pH:n mittaamista.

2/2020

11 §

Trikiinitutkimuksia tekevien henkilöiden koulutusvaatimukset

Trikiinitutkimuksia tekevien henkilöiden koulutus koostuu käytännön harjoittelusta trikiinitutkimusten tekemiseen hyväksytyssä laboratoriossa, Ruokaviraston järjestämästä kurssista sekä kuulustelusta, joka on suoritettava hyväksytysti. Harjoittelu-aika on 10 työpäivää ja sen aikana harjoittelijan tulee perehtyä näytteiden ottamiseen ja trikiinitutkimusmenetelmiin. Ruokavirasto voi antaa harjoitteluajan suhteen poikkeuksen niille henkilöille, joilla on riittävästi kokemusta trikiinitutkimuksesta tai laboratoriotyöskentelystä.

12 §

Hyväksytyn lihan merkintä

Käsi- ja jalakäyttöiset terveystunnusmerkkileimasimet sekä sileälästäisten lintujen tunnistusmerkkileimasimet on säilytettävä virkaeläinlääkärin valvonnassa.

Lihantarkastuksessa hylätyt eläimen osat on poistettava ennen ruhon leimaamista.

13 §

Hyväksytyn lihan erityiset käsittelyvaatimukset

Virkaeläinlääkärin on määrättävä liha erityisesti käsiteltäväksi silloin, kun

a) eläin on peräisin pitopaikasta, jota koskee todetun tai epäillyn salmonellatartunnan takia tehty päätös taudin leviämisen estämiseksi. Vaatimus ei kuitenkaan koske eläimiä, jotka ovat peräisin pitopaikan osasta, jota koskien aluehallintovirasto on myöntänyt poikkeusluvan kiellosta viedä eläimiä pois pitopaikasta;

b) *post mortem* -tarkastuksen yhteydessä suoritettussa bakteriologisessa tutkimuksessa on todettu salmonella muusta kuin steriilistä lihaksen sisältä otetusta näytteestä;

c) salmonellatutkimustulokset puuttuvat salmonellavalvontaohjelmaan kuulualta lintuerältä tai lintuerässä on todettu salmonellabakteeri.

1 momentissa säädetyn lisäksi virkaeläinlääkäri voi määrätä lihan kuumennettavaksi tai pakastettavaksi silloin kun se on tarpeen elintarvike- ja turvallisuuden takaamiseksi.

Kuumennettavaksi määrätty liha tai sitä sisältävät valmisteet on kuumennettava kotimaassa sijaitsevassa lihavalmistelaitoksessa kauttaaltaan vähintään 70°C:een.

14 §

Erityisesti käsiteltäväksi määrätyn lihan merkintävaatimukset

Edellä 13 §:ssä kuumennettavaksi määrätty liha on merkittävä lisämerkinnällä KUUMENNUS. Pakastettavaksi määrätty liha on merkittävä lisämerkinnällä PAKASTUS.

Lisämerkinnät on painettava ruhos- ja jalat terveystunnusmerkkien tai sileälästäisten lintujen osalta tunnistusmerkkien välittömään läheisyyteen ja muiden eläinten osalta kääreissä tai pakkauksissa olevien tunnistusmerkkien välittömään läheisyyteen. Lisämerkintöjen kirjainten tulee olla vähintään 1,5 cm korkeita isoja kirjaimia.

Leikatun lihan lisämerkintöjen on oltava lihassa olevan terveystunnusmerkin tai lihan kääreessä taikka pakkauksessa olevan tunnistusmerkin läheisyydessä.

Lisämerkintää ei käytetä enää kuumennus- tai pakastuskäsittelyn jälkeen.

15 §

Lihantarkastuksesta annettavat tiedot

Lihantarkastus katsotaan päättyneeksi, kun eläin hylätään *ante mortem* -tarkastuksessa tai kun *post mortem* -tarkastuksen jälkeen liha hyväksytään käytettäväksi elintarvikkeena.

taikka se hylätään. Sen lisäksi mitä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 39 artiklassa säädetään, virkaeläinlääkäri on toimitettava elintarvikelain 43 §:n tarkoittamalle asianosaiselle tiedot lihantarkastuksessa hylätyistä eläimistä ja lihasta sekä hylkäysten syyt ja lihalle määrätty erityiset käsittelyt.

Virkaeläinlääkäri on pyynnöstä annettava lihantarkastuksesta elintarvikelain 43 §:n mukainen kirjallinen päätös. Päätöksessä on oltava seuraavat tiedot:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) riittävät eläin- tai eräkohtaiset yksilöintitiedot;
- 4) päätöksen kohteena olevan lihan määrä;
- 5) hylkäyssyy tai miten asia on muutoin ratkaistu;
- 6) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Silloin kun teurastamotoimija on lain tarkoittama asianosainen, jolle kirjallinen lihantarkastuspäätös ja 1 momentissa tarkoitetut tiedot annetaan, virkaeläinlääkäri on varmistettava, että teurastamotoimija toimittaa kyseiset tiedot alkutuotannon toimijalle.

16 §

Virallisen valvonnan kirjaaminen

Sen lisäksi, mitä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 39 artiklassa säädetään, virkaeläinlääkäri on kirjattava:

- 1) tiedot puutteellisesti merkityistä ja rekisteröidyistä eläimistä;
- 2) virkaeläinlääkäri myöntämät poikkeusluvut koskien elintarvikeketjutietojen toimittamisajankohtaa;
- 3) 15 §:ssä luetellut lihantarkastuksesta annettavat tiedot;
- 4) raadonavauksien tulokset;
- 5) lihantarkastukseen liittyvät muut toimenpiteet.

17 §

Lihantarkastusyhteenvedot

Virkaeläinlääkäri on laadittava lihantarkastuksesta kalenterikuukausittain teurastamokohtainen yhteenvedo. Kuukausiyhteenvedo on toimitettava Ruokavirastolle seuraavan kuukauden kymmenen ensimmäisen arkipäivän aikana. Lisäksi virkaeläinlääkäri on laadittava ja toimitettava vuosiyhteenvedo seuraavan vuoden tammikuun aikana Ruokavirastolle.

Poroteurastamon virkaeläinlääkäri on vastaavasti laadittava ja toimitettava kuukausi- ja vuosiyhteenvedot aluehallintovirastolle, jonka on toimitettava vuosiyhteenvedo Ruokavirastolle.

Ruokaviraston tai kunnan palveluksessa olevan virkaeläinlääkäri on toimitettava vuosiyhteenvedo alkuperätilalla tekemistään *ante mortem* -tarkastuksista sekä niiden perusteella tekemistään hylkäyksistä seuraavan vuoden tammikuun aikana Ruokavirastolle. Ruokaviraston valtuuttaman virkaeläinlääkäri on vastaavasti toimitettava vuosiyhteenvedo alkuperätilalla tekemistään *ante mortem* -tarkastuksista Ruokavirastolle. Aluehallintoviraston virkaeläinlääkäri on toimitettava vuosiyhteenvedo alkuperätilalla tekemistään muiden eläinten kuin porojen *ante mortem* -tarkastuksista sekä niiden perusteella tekemistään hylkäyksistä seuraavan vuoden tammikuun aikana Ruokavirastolle.

Ruokaviraston tulee vuosittain julkaista koonnos lihantarkastuksesta.

2/2020

18 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2020.

Tällä asetuksella kumotaan maa- ja metsätalousministeriön asetus lihentarkastuksesta (590/2014).

Helsingissä 8 päivänä tammikuuta 2020.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Erityisasiantuntija Anna-Maija Grönlund